

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 88/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu (pôvodne Špeciálneho trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica) a jeho príkazmi č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2017 doručená sťažnosť [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“), [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ v 3. rade“), [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ vo 4. rade“), [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľka v 5. rade“), a [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ v 6. rade“; spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu [pôvodne Špeciálneho trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“)] a jeho príkazmi č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia (a okrem nich ešte jeden obžalovaný) boli rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 42/2014 z 8. septembra 2016 podľa § 285 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) oslobodení spod obžaloby Okresnej prokuratúry Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) pre skutky právne kvalifikované ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa spolupáchatelstvom podľa § 20 a § 326 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zločin podielníctva spolupáchatelstvom podľa § 20 a § 231 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a to z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré boli sťažovatelia (a ďalší obžalovaný) trestne stíhaní.

3. Okresná prokuratúra podala proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa odvolanie, o ktorom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 To 148/2016-1594 z 13. marca 2017 rozhodol tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

4. Sťažovatelia tvrdia, že počas celého trestného konania namietali „*nezákonnosť príkazov (rozhodnutí) na použitie informačno-technických prostriedkov, na základe ktorých boli vyhotovené nezákonné obrazovo-zvukové záznamy, ich prepisy a preklady*“ a „...*opierajúc sa aj o uznesenie ústavného súdu zo dňa 28. 10. 2014, sp. zn. I. ÚS 604/2014-34 na hlavnom pojednávaní, mimo iného žiadali súd prvého stupňa, aby rozhodol aj o otázke, resp. námietke nezákonnosti tajného sledovania ako celku*“.

5. Okresný súd, podľa slov sťažovateľov napadnuté „*príkazy na vyhotovovanie obrazových zvukových a obrazovo-zvukových záznamov považoval za nezákonné, keďže nespĺňajú Tr. por. požadované náležitosti... a zároveň nezodpovedajú ani požiadavkám vyplývajúcich z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že príkazy neobsahujú meno a priezvisko žiadneho z obžalovaných, vo vzťahu k osobám obžalovaných absentuje akékoľvek podozrenie z trestnej činnosti a namiesto mena a priezviska osoby sudcu (sudkyne) pre prípravné konanie obsahujú iba nečitateľný podpis. Z hľadiska posúdenia ich vydania zákonným sudcom sú tak nepreskúmateľné, pričom z dôvodu uvedených nedostatkov nemožno vôbec skúmať ani zásadu legality, zásadu legitimacy a zásadu proporcionality týchto príkazov.*“.

6. Krajský súd ako odvolací súd sa „*v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že príkazy na vyhotovenie obrazových, zvukových a obrazovo-zvukových záznamov vydané sudkyňou pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica dňa 14. septembra 2008 pod sp. zn. BB- ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a pod sp. zn. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 sú nezákonné*“.

7. Podľa názoru sťažovateľov však „*Nezákonné príkazy v konaní pred všeobecnými súdmi... nemožno zrušiť, a to dokonca ani podaním mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania. Zrušiť nezákonné príkazy môže iba ústavný súd...*“.

8. Sťažovatelia zvýraznili, že «Na jednej strane všeobecné súdy právoplatne rozhodli, že príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov sú nezákonné, nerozhodovali však o porušení v petite označených základných práv sťažovateľov a navyše vzhľadom na nedostatok právnej úpravy všeobecné súdy nemohli ani zrušiť namietané príkazy, čo potom znamená, že namietané príkazy sú síce nezákonné, avšak naďalej „platné“. Uvedené je však v rozpore so zásadami akejkoľvek logiky a racionality a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Preto jedine ústavný súd môže namietané príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov zrušiť a súčasne prikázať súdu, ktorý nezákonné príkazy vydal, zlikvidovanie všetkých obrazovo-zvukových záznamov získaných realizáciou nezákonných príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov, ako aj ich prepisov a prekladov.».

9. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľov na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 22 ods. 1 a ods. 2, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základné právo na ochranu súkromia podľa čl. 10 ods. 2 a čl. 13, na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 a nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 38 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na ochranu súkromia podľa čl. 8 ods. 1 a 2 a na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, postupom a rozhodnutím Špeciálneho súdu v Pezinku - pracovisko Banská Bystrica ako predchodcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 (príkaz na použitie informačno-technických prostriedkov vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008) a sp. zn. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 (príkaz na použitie informačno-technických prostriedkov vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008), boli porušené.

Rozhodnutie Špeciálneho súdu v Pezinku - pracovisko Banská Bystrica ako predchodcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica - príkaz na použitie informačno-technických prostriedkov sp. zn. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463, vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008, sa zrušuje.

Rozhodnutie Špeciálneho súdu v Pezinku - pracovisko Banská Bystrica ako predchodcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok. pracovisko Banská Bystrica - príkaz na použitie informačno-technických prostriedkov sp. zn. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464, vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008, sa zrušuje.

Ústavný súd Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica prikazuje zabezpečiť zlikvidovanie všetkých obrazovo-zvukových záznamov získaných realizáciou nezákonných príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov sp. zn. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463, vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008 a sp. zn. BB- ŠS-V-460-01/08-Ntt-464, vydaný dňa 14. 09. 2008 na obdobie od 14. 09. 2008 do 11. 12. 2008. ako aj ich prepisov a prekladov.

Ústavný súd priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume po 43.000 €... pre každého sťažovateľa, ktoré je Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica..., povinný vyplatiť sťažovateľom na účet ich právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

Ústavný súd sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľov.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

13. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 dohovoru postupom špecializovaného súdu a jeho príkazmi č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008, ku ktorému malo dôjsť tým, že tieto príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov nespĺňajú náležitosti požadované Trestným poriadkom a sú teda nezákonné. Rovnako nezákonnými sú aj na ich základe vyhotovené obrazové, zvukové a obrazovo-zvukové záznamy.

16. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

18. Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

21. Podľa čl. 10 ods. 2 listiny každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

23. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

24. Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

26. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

27. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

28. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa v 2. rade zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým postupom a príkazmi špecializovaného súdu

29. Pokiaľ ide o sťažnosť týkajúcu sa sťažovateľa v 2. rade, ústavný súd poznamenáva, že tento sa pre namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom a rozhodnutiami (príkazmi) špeciálneho súdu č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 zo 14. septembra 2008 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008 už obrátil na ústavný súd sťažnosťou podanou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, doručenou ústavnému súdu 29. júla 2014, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 604/2014-34

z 28. októbra 2014 tak, že ju odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

30. V odôvodnení označeného rozhodnutia v súvislosti s námietkami sťažovateľa v 2. rade ústavný súd uviedol, že *„trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania.“*.

31. Zároveň ústavný súd v odôvodnení rozhodnutia z 28. októbra 2014 „poučil“ sťažovateľa v 2. rade, že ním použitú argumentáciu bude môcť *„predložiť v rámci konania, v ktorom bolo proti nemu vznesené obvinenie, a to nielen pred orgánmi prokuratúry, ale najmä pred príslušným všeobecným súdom v rámci svojej obhajoby, ktorou môže požiadať, aby nezákonne získané záznamy z použitia informačno-technických prostriedkov neboli práve pre svoju nezákonnosť považované za dôkazy a aby na ne všeobecný súd pri svojom rozhodovaní o jeho vine či nevine neprihliadal. Uvedeným postupom všeobecného súdu by následne došlo implicitne aj k uznaniu porušenia práv, sťažovateľa, t. j. k zjednaniu nápravy porušovania ním označených práv.“*.

32. Ústavný súd teda konštatoval, že pokiaľ bola možná a dostupná účinná právna ochrana základných práv a slobôd sťažovateľa v 2. rade v samotnom trestnom konaní, bola vylúčená právomoc ústavného súdu na konanie v danej veci.

33. Odmietnutím individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy pri jej predbežnom prerokovaní ústavným súdom z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa konanie pred ústavným súdom o uvedenej sťažnosti končí. Prípadné ďalšie podanie sťažovateľa (v tomto prípade sťažovateľa v 2. rade) dopĺňujúce sťažnosť v predmetnej veci a doručené ústavnému súdu po rozhodnutí o odmietnutí sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní možno preto posúdiť

iba ako nový návrh, ktorý je v zmysle § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde potrebné predbežne prerokovať z hľadiska splnenia zákonom stanovených podmienok pre jeho prijatie na ďalšie konanie.

34. Ústavný súd takto kvalifikoval aj podanie sťažovateľa v 2. rade zo 7. júna 2017 doručené mu 8. júna 2017. Skutkovo a právne však ide o uplatnenie totožného nároku na ochranu ústavnosti ako v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 604/2014 vo veci predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa v 2. rade z 25. júla 2014 (doručenej ústavnému súdu 29. júla 2014).

35. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

36. Skutočnosť, že v uvedenej trestnej veci už prebehlo konanie pred príslušnými všeobecnými súdmi (okresným súdom a krajským súdom) a vec bola právoplatne skončená, nemá vplyv na totožnosť veci, pokiaľ sťažnosť sťažovateľa v 2. rade smeruje opäť proti príkazom špecializovaného súdu zo 14. septembra 2008, a nie proti orgánom verejnej moci, ktoré v danom prípade boli oprávnené a aj povinné v rámci svojich právomocí v konaniach o merite vecí poskytnúť základným právam a slobodám sťažovateľa v 2. rade primeranú ochranu (okresný súd a krajský súd), a rozhodnutie ústavného súdu sa v zmysle petitu sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), má opäť týkať iba príkazov na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov špecializovaného súdu č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008.

37. Ústavný súd znovu pripomína, tak ako to urobil už v odôvodnení uznesenia sp. zn. I. ÚS 604/2014 z 28. októbra 2014, že uznaním porušenia práv podľa ústavy, dohovoru a listiny nie je iba výslovné deklarovanie ich porušenia (napr. rozhodnutím ústavného súdu), ale aj implicitné uznanie vyplývajúce z rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci (m. m. III. ÚS 83/05).

38. Tak sa to stalo aj v tomto prípade, keď konajúce všeobecné sudy uznali nedostatky zákonných náležitostí pred ústavným súdom napadnutých príkazov na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov zo 14. septembra 2008 a odmietli v relevantnom trestnom konaní použiť dôkazné prostriedky získané na ich základe, a teda vykonať z nich vyplývajúce dôkazy proti sťažovateľom.

39. Podaním návrhu na preskúmanie napadnutých príkazov špecializovaného súdu (jeho sudcu pre prípravné konanie) mimo už skončeného trestného konania nemožno odstrániť nedostatok procesných podmienok konania pred ústavným súdom spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu rozhodovať o ústavnej sťažnosti napádajúcej priamo príkazy špecializovaného súdu, ktoré boli preskúmané a vyhodnotené ako nezákonné k tomu povolanými všeobecnými súdmi v trestnom konaní.

40. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bol ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde nútený konštatovať, že v prípade sťažnosti sťažovateľa v 2. rade ide o opakovaný návrh, pri ktorom opakovane nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky konania [§ 24 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde] pre nedostatok právomoci na prerokovanie sťažnosti v merite veci (§ 127 ods. 1 ústavy), a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona ako neprípustnú.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov v 1., 3., 4., 5., a 6. rade zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva všetkých sťažovateľov zaručeného v čl. 13 dohovoru napadnutým postupom a príkazmi špecializovaného súdu

41. Vo vzťahu k sťažovateľom v 1., 3., 4., 5. a 6. rade a nimi namietanému porušeniu označených práv ústavný súd (a súčasne k sťažovateľovi v 2. rade v súvislosti s namietaným porušením práva zaručeného v čl. 13 dohovoru, ktoré nebolo predmetom jeho predošlej sťažnosti) ústavný súd v stručnosti poznamenáva, že v podstate platia závery prijaté ústavným súdom v už spomenutom uznesení č. k. I. ÚS 604/2014-34 z 28. októbra 2014.

42. Keďže namietanými sú príkazy špecializovaného súdu č. k. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463 a č. k. BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 zo 14. septembra 2008, a nie konanie a postup orgánu verejnej moci – okresného súdu a krajského súdu, ktorý bol v danej veci následne oprávnený a povinný poskytnúť prípadnú primeranú a účinnú ochranu označeným základným právam sťažovateľov, nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v tejto časti.

43. Ústavný súd znova opakuje, že sťažovatelia sa mohli proti použitiu nezákonne získaných dôkazov (dôkazných prostriedkov a z nich vyplývajúcich dôkazov) v ich trestnej veci účinne brániť, čo v konečnom dôsledku aj urobili a zo strany okresného súdu a následne aj krajského súdu sa ochrany označených základných práv domohli, keďže aj táto okolnosť prispela k ich oslobodeniu spod obžaloby.

44. Najmä pokiaľ ide o základné právo na súdnu ochranu (resp. základné práva zaručené v siedmom oddiele ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd už viackrát zdôraznil, že tieto práva „sú výsledkové“, to znamená, že musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c/a Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne I. ÚS 79/2015).

45. Uvedené v spojení s princípom subsidiarity zakotvenom v čl. 127 ods. 1 in fine ústavy, ktorého zmyslom a účelom je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií jednoznačne svedčí o tom, že úloha ústavného súdu vo vzťahu k ochrane ústavou a listinou priznaných základných práv alebo slobôd alebo práv priznaných dohovorom, nastupuje až po zlyhaní iných kompetentných orgánov.

46. Všeobecné súdy sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, a sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010).

47. Uvedené tézy boli východiskom pre prijatie záveru, že na prerokovanie sťažnosti sťažovateľov podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou napadli iba príkazy špecializovaného súdu zo 14. septembra 2008, ktorých zákonnosť (a v konečnom dôsledku aj ústavnosť) bola posudzovaná a posúdená všeobecnými súdmi (okresným súdom a krajským súdom), nemá ústavný súd právomoc.

48. Na tomto závere nič nemení ani argumentácia sťažovateľov, že tieto príkazy neboli v trestnom konaní žiadnym na to povolaným orgánom zrušené a sú naďalej „platné“.

49. Okresný súd konštatovaním ich nezákonnosti (s čím sa stotožnil aj krajský súd), konkrétne tvrdením, že *„niet podľa názoru súdu žiadnych pochybností o nezákonnosti predmetných príkazov na vyhotovovanie obrazových, zvukových a obrazovo-zvukových záznamov a za nezákonné je preto potrebné považovať aj všetky ďalšie dôkazy z nich vychádzajúce, o ktoré bola opretá podaná obžaloba... ktoré súd z tohto dôvodu na hlavnom pojednávaní odmietol vykonať“*, v podstate diskvalifikoval použitie dôkazov získaných na základe týchto príkazov na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov v danom trestnom konaní. Preto ich negatívne účinky, ktoré dopadali na osoby sťažovateľov a ktoré mohli sťažovatelia pociťovať ako zásah do ich základných práv, boli týmto postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu eliminované. Navyše, požadované zrušenie namietaných príkazov a nariadenie zničenia na ich základe vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov ústavným súdom by nijako neovplyvnilo súčasné postavenie sťažovateľov.

50. Vzhľadom na uvedené ústavnému súdu neostávalo iné, iba sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

51. Pretože sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími ich požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2018